

POLITIKY
EVROPSKÉ
UNIE

Evropská
komise

Zakladatelé Evropské unie

POLITIKY EVROPSKÉ UNIE

*Tato publikace je součástí edice „Politiky Evropské unie“,
která vysvětluje, čemu se EU v různých oblastech věnuje
a jakého pokroku zatím dosáhla.*

*Přehled doposud vydaných publikací najdete na této
internetové stránce:*

http://europa.eu/pol/index_cs.htm

Jak funguje Evropská unie
Evropa 2020 – evropská strategie růstu
Zakladatelé Evropské unie ✖

Bezpečnost potravin

Boj proti podvodům

Cla

Daně

Digitální agenda

Doprava

Energetika

Hospodářská a měnová unie a euro

Hospodářská soutěž

Hranice a bezpečnost

Humanitární pomoc

Kultura a audiovizuální oblast

Migrace a azyl

Obchod

Oblast klimatu

Podniky

Regionální politika

Rozpočet

Rozšíření

Rozvoj a spolupráce

Rybolov a námořní záležitosti

Spotřebitelé

Spravedlnost, občanství, základní práva

Veřejné zdraví

Vnitřní trh

Výzkum a inovace

Vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport

Zahraniční věci a bezpečnostní politika

Zaměstnanost a sociální věci

Zemědělství

Životní prostředí

Politiky Evropské unie: Zakladatelé Evropské unie

Evropská komise

Generální ředitelství pro komunikaci

Publikace

1049 Brusel

BELGIE

Rukopis dokončen v květnu 2012

Fotografie na obálce a na straně 2: © EU 2013 – Corbis

2013 – 28 s. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-79-28691-9

doi:10.2775/98711

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2013

© Evropská unie, 2013

Reprodukce je povolena. V případě použití nebo
reprodukce samotných fotografií je nutné žádat
o svolení přímo vlastníka autorských práv.

Zakladatelé Evropské unie

Podnět k vytvoření Evropské unie (jak zní její současný název) dalo před více než půlstoletím několik výjimečných osobností. Právě díky jejich energii a motivaci můžeme nyní žít v oblasti míru a stability (které vlastně máme za samozřejmé). Šlo o osobnosti různých profesních zaměření, které

ale všechny, od bojovníků za svobodu po právníky, sdíleli y tentýž ideál: mírovou, sjednocenou a vzkvétající Evropu. Na našich stránkách vám chceme ukázat osudy jedenácti z nich. Na prosazení evropské myšlenky však samozřejmě neúnavně a obětavě pracovalo i mnoho dalších.

Konrad
Adenauer

Joseph
Bech

Johan Willem
Beyen

Winston
Churchill

Alcide De
Gasperi

Walter
Hallstein

Sicco
Mansholt

Jean
Monnet

Robert
Schuman

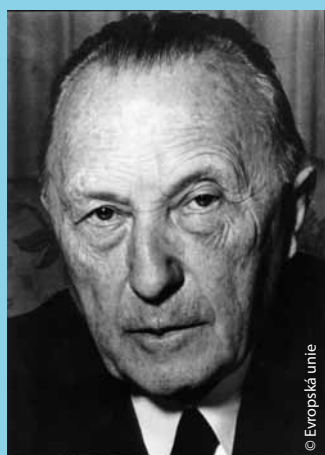
Paul-Henri
Spaak

Altiero
Spinelli

Konrad Adenauer: pragmatický demokrat a neúnavný sjednotitel

Konrad Adenauer 1876 – 1967

První kancléř Spolkové republiky Německo, který stál v čele nově vytvořeného státu v letech 1949–63, více než kdokoli jiný změnil tvář poválečného Německa a Evropy.

Podobně jako mnoho dalších politiků jeho generace si Adenauer již po první světové válce uvědomil, že trvalého míru lze dosáhnout jedině sjednocením Evropy. Jeho zkušenosti z doby Třetí říše (nacisté jej zbavili úřadu kolínského starosty) tento názor jen potvrzovaly.

V letech 1949–55 uskutečnil Adenauer za pouhých šest let dalekosáhlé zahraničněpolitické cíle, jejichž smyslem bylo spojit budoucnost Německa se západní aliancí: dosáhl členství v Radě Evropy (1951), založení Evropského společenství uhlí a oceli (1952) a vstupu Německa do NATO (1955).

Základním kamenem Adenauerovy zahraniční politiky bylo usmíření s Francií. Společně s francouzským prezidentem Charlesem de Gaullem dosáhli obratu v dějinách: v roce 1963 podepsali bývalí úhlavní nepřátelé Německo a Francie smlouvu o přátelství, která se stala jedním z milníků na cestě k evropské integraci.

Německá politika

Konrad Adenauer se narodil 5. ledna roku 1876 v katolickém Kolíně nad Rýnem. Pocházel ze skromných poměrů, Adenauerův otec dbal na dodržování disciplíny. V roce 1904 si Adenauer vzal dívku pocházející z vlivné kolínské rodiny, což mu přinesl kontakty s místními politiky. Brzy se sám začal v politice angažovat. Díky politickému nadání začala jeho kariéra růst a v roce 1917, kdy byl členem katolické strany „Zentrum“, se stal kolínským starostou. V této funkci se angažoval ve velkých projektech, jako byla například výstavba historicky první rychlostní komunikace dálničního typu v Německu mezi Kolínem nad Rýnem a Bonnem, a brzy se stal známým jako rozhodná a rázná osobnost. Adenauer se vyhýbal extrémním politickým názorům, které přitahovaly řadu lidí jeho generace, a jeho cílem bylo podporovat v lidech spoluobčanům pracovitost, svědomitost, řád a křesťanské morální zásady a hodnoty.

Koncem 20. let minulého století rozpoutala nacistická strana NSDAP proti Adenauerovi pomlouvačnou kampaň. Obvinila jej z rozdmýchávání protiněmeckých nálad, plýtvání veřejnými prostředky a z podpory sionistického hnutí. Když v roce 1933, kdy se k moci dostali nacisté, Adenauer odmítl před návštěvou Hitlera vyzdobit město hákovými kříži, byl zbaven funkce kolínského starosty a byly mu zmrazeny bankovní účty. Ocitl se bez práce, bez domova i bez příjmů, závislý na laskavosti a shovívavosti svých přátel a církve. I když se během války skrýval, byl několikrát zatčen. Po neúspěšném pokusu o atentát na Hitlera v roce 1944 byl Adenauer uvězněn v nechvalně známé nacistické věznici Brauweiler u Kolína nad Rýnem.

Po válce Američané znovu dosadili Adenauera do funkce kolínského starosty, avšak krátce poté, co Kolín nad Rýnem připadl do britské okupační zóny, jej Britové zase odvolali. Nebyl tak pracovně vytížen jako předtím a svoje úsilí soustředil k založení Křesťanskodemokratické unie (CDU). Doufal, že toto uskupení sjednotí protestantské i katolické Němce v jedné straně. V roce 1949 se stal prvním kancléřem Spolkové republiky Německo (západního Německa). Zpočátku se všichni domnívali, že Adenauer bude kancléřem pouze krátce, protože mu v té době bylo už 73 let. Adenauer (jemuž se přezdívalo „Der Alte“ – starý) však naopak tuto funkci zastával ještě dalších 14 let, takže byl nejen nejmladším kolínským starostou, ale také nejstarším kancléřem v historii Německa. Pod jeho vedením se západní Německo stalo stabilní demokratickou zemí a došlo k trvalému usmíření se sousedními státy. Integrací země do vznikajícího euroatlantického společenství (NATO a Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci) se Adenauerovi podařilo pro západní Německo znovu získat jistou nezávislost.

Konrad Adenauer a Charles de Gaulle si podávají ruce v roce 1961.

Přínos pro evropskou integraci

Adenauerovy zkušenosti z druhé světové války jej naučily, že v politice je třeba být realistou. Jeho názory na to, jakou úlohu má Německo v Evropě hrát, silně ovlivnily dvě světové války a nepřátelství mezi Německem a Francií, jež se táhlo celým stoletím. Z těchto důvodů se Adenauer zaměřil na šíření myšlenky panevropské spolupráce.

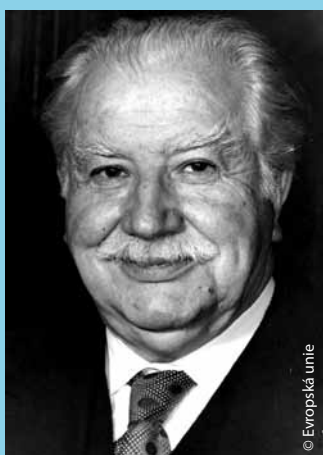
Adenauer byl velkým zastáncem Evropského společenství uhlí a oceli, jehož činnost byla zahájena na základě Schumanovy deklarace z 9. května 1950, a později, v březnu 1957, také smlouvy o Evropském hospodářském společenství.

Adenauerovy názory na Evropu vycházely z myšlenky, že sjednocení Evropy je nezbytným předpokladem pro trvalý mír a stabilitu. Z tohoto důvodu Adenauer neúnavně pracoval na smíření Německa s jeho dřívějšími nepřáteli, zejména Francií. Toto usmíření později, v roce 1963, stvrdila Elysejská smlouva, která rovněž známá jako Smlouva o přátelství. Touto smlouvou položily Německo a Francie pevné základy pro diplomatické vztahy, a ukončily tak století řevnivosti, která mezi nimi panovala.

Díky svému politickému nadání, rozhodnosti, pragmatismu a jasné představě o úloze Německa ve sjednocené Evropě Adenauer zajistil, aby se Německo stalo svobodnou a demokratickou společností a zůstalo jí až do současnosti. Dnes tento fakt nejenže stal samozřejmostí, ale rovněž je hluboce vepsán do myšlení moderní německé společnosti.

Konrad Adenauer je jednou z nejpozoruhodnějších postav evropské historie. Sjednocení Evropy pro něj nepředstavovalo pouze mír, ale také způsob, jak postnacistické Německo znovu začlenit do mezinárodního života. Evropa by nebyla taková, jakou ji známe dnes, pokud by Adenauer nepovzbuzoval ostatní evropské státy svou důslednou a stabilní zahraniční politikou ke vzájemné důvěře. Němci si stále cení úspěchů, jichž dosáhl, což dokazuje například hlasování v roce 2003, v němž byl Konrad Adenauer zvolen „největším Němcem všech dob“.

Joseph Bech: jak může malá země sehrát klíčovou roli v integraci Evropy

Joseph Bech 1887- 1975

Joseph Bech byl lucemburský politik, který na začátku 50. let minulého století pomáhal založit Evropské společenství uhlí a oceli a na konci 50. let se stal jedním z hlavních strůjců myšlenky evropské integrace.

Společné memorandum zemí Beneluxu vedlo v červnu roku 1955 ke svolání messinské konference, která připravila cestu ke vzniku Evropského hospodářského společenství.

Joseph Bech v Lucembursku zažil dvě světové války, a proto chápal, jak bezmocný může být malý stát, který stojí osamoceně mezi dvěma mocnými sousedy. Uvědomil si, jak je důležitý internacionalismus a spolupráce mezi státy, má-li vzniknout stabilní a prosperující Evropa. Stál u zrodu unie Beneluxu mezi Belgií, Nizozemím a Lucemburskem. Jeho zkušenosti se velice osvědčily při budování evropských institucí. Proces utváření této unie tří malých států se posléze stal vzorem pro vznik samotné Evropské unie.

Mládí a úspěchy v politice

Joseph Bech se narodil 17. února 1887 v lucemburském Diekirchu. Ve švýcarském Fribourgu a v Paříži vystudoval práva. Po ukončení studia v roce 1914 si otevřel právní praxi a ještě téhož roku byl za nově založenou Křesťanskou sociální stranu zvolen do lucemburské poslanecké sněmovny.

V roce 1921 se Bech stal ministrem pro vnitřní záležitosti, výchovu a vzdělávání. V roce 1926 se stal předsedou vlády a ministrem zahraničí a zemědělství. V letech 1926 a 1936, kdy byl ministerským předsedou, udeřila světová finanční krize. Bech si uvědomoval, že vývoz zboží má pro hospodářství země zásadní význam. Vzhledem k tomu, že hlavním obchodním partnerem Lucemburska bylo Německo, země byla na svém sousedovi velice závislá. Bech se proto snažil hospodářskou závislost Lucemburska na Německu co nejvíce omezit. Pokoušel se rozšířit trhy pro lucemburský ocelářský průmysl a poprvé jednal o užší hospodářské spolupráci a celní unii s Belgií a později i s Nizozemskem. Tyto

klíčové snahy přispěly během druhé světové války k vytvoření unie Beneluxu.

Druhá světová válka

Po invazi nacistického Německa do Lucemburska 10. května roku 1940 byl Bech donucen odejít do exilu a s řadou dalších ministrů a hlavou státu, velkovévodkyní Charlottou, vytvořil v Londýně exilovou vládu. Ve funkci ministra zahraničních věcí podepsal v roce 1944 smlouvu o vzniku Beneluxu. Jeho zkušenosti s vytvářením hospodářské unie, která v rámci svého vnitřního trhu podporuje volný pohyb pracovníků, kapitálu, služeb a zboží, se později osvědčily při zakládání Evropského hospodářského společenství.

Celou Bechovu politickou kariéru poznamenaly prožitky z první světové války a z doby následné hospodářské krize, kdy Lucembursku hrozilo, že jej pohltí jeho sousedé. Prožitý pocit

bezmoci vedl k tomu, že se Joseph Bech stal silným zastáncem myšlenky internacionalismu.

Zastupoval proto Lucembursko při všech mnohostranných jednáních jak během druhé světové války, tak po jejím skončení, a přesvědčoval své krajany, aby schválili vstup velkovévodství do nově zakládaných mezinárodních organizací: unie Beneluxu v roce 1944, Organizace spojených národů v roce 1946 a NATO v roce 1949.

Evropské společenství uhlí a oceli

Dne 9. května roku 1950 byl Bech lucemburským ministrem zahraničních věcí. Uvědomoval si, že je třeba, aby se jeho země prostřednictvím smluv o hospodářské a politické spolupráci spojila se svými sousedy, a proto s nadšením uvítal návrh na vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli, který toho dne předložil francouzský ministr zahraničních věcí Robert Schuman. Věděl, že Lucembursku to přinese potřebné příležitosti a že země dostane v Evropě místo, které jí přísluší, a právo rozhodovat o zásadních věcech. Postavení Lucemburska v Evropě se dále zlepšilo, když se Josephu Bechovi podařilo dosáhnout toho, aby měla v Lucembursku své sídlo centrála Vysokého úřadu Evropského společenství uhlí a oceli.

V další fázi vývoje Bech podporoval plány na založení Evropského obranného společenství. Francie tyto plány v roce 1954 odmítla, ukončení procesu evropské integrace to však ani zdaleka neznamenal.

Messinská konference

Od 1. do 3. června roku 1955 předsedal Joseph Bech konferenci v italské Messině, z níž později vzešla Římská smlouva, základ Evropského hospodářského společenství. Tato konference se soustředila na memorandum, které předložily tři země Beneluxu včetně Lucemburska, zastoupeného Josephem Bechem. Memorandum obsahovalo plány Francie a Holandska na zahájení nových činností v oblasti dopravy, energetiky (zejména jaderné) a také společného trhu a hovořilo o potřebě společného orgánu, který bude mít skutečné pravomoci. Na základě zkušeností s unií Beneluxu a Evropským společenstvím uhlí a oceli navrhli tři ministři zahraničí plán, jenž dále rozvíjel myšlenku holandského ministra

Beyena a doporučoval hospodářskou spolupráci jako cestu ke sjednocení Evropy. Tato zpráva je nazývána „Spaak Report“ podle belgického ministra Spaaka, předsedy výboru, který ji vypracoval, a stala se základem pro mezivládní konferenci, z níž vzešel návrh smluv o společném trhu a spolupráci v oblasti jaderné energie. Tyto smlouvy byly podepsány v Římě dne 25. dubna roku 1957.

V roce 1959 se Bech vzdal funkce ministra zahraničních věcí, kterou zastával od roku 1929. V letech 1959 až 1964 předsedal sněmovně reprezentantů a poté, ve věku 77 let, odešel z politické scény. Zemřel o 11 let později, v roce 1975. Díky roli, kterou sehrál v procesu sjednocování Evropy, jej v současné době považujeme za jednoho z zakladatelů Evropské unie. Nacházíme v něm vynikající příklad toho, jak může i malá země jako Lucembursko rozhodujícím způsobem ovlivnit mezinárodní scénu.

Bech s filmovou kamerou při chvilce odpočinku na messinské konferenci v roce 1955.

Johan Willem Beyen: plán společného trhu

Johan Willem Beyen 1897– 1976

Holand'an Johan Willem Beyen, který pracoval jako mezinárodní bankéř, obchodník a politik, vdechl tzv. „Beyenovým plánem“ v polovině 50. let minulého století nový život procesu evropské integrace.

Beyen je jedním z méně známých členů skupiny otců zakladatelů Evropské unie. Lidé, kteří ho znali, jej obdivovali pro jeho osobní kouzlo a šarm, orientaci v mezinárodním dění a uvolněnost.

Jako ministr zahraničních věcí v Nizozemsku Beyen významně přispěl k procesu sjednocení Evropy. V Nizozemsku i v Evropě dokázal přesvědčit neochotné a zdráhající se síly, aby souhlasily s evropskou integrací. „Beyenovův plán“ zahrnoval návrh celní unie a rozsáhlou hospodářskou spolupráci v rámci společného evropského trhu. O základních aspektech tohoto trhu bylo rozhodnuto v Římských smlouvách v roce 1957 a od té doby až doposud

tvoří podstatu Evropské unie.

Mládí

Johan Willem (Wim) Beyen se narodil 2. května roku 1897 v nizozemském Utrechtu. Jako syn z bohaté rodiny měl bezstarostné dětství a dostalo se mu mezinárodního vzdělání se zaměřením na literaturu a hudbu. Po ukončení studia práv na univerzitě v Utrechtu v roce 1918 začal svou kariéru v oblasti národních a mezinárodních financí. První místo našel na holandském ministerstvu financí, v roce 1924 se však přesunul do světa bankovních korporací. Nakonec se stal prezidentem Banky pro mezinárodní platby a ředitelem britsko-nizozemské společnosti Unilever, vyrábějící spotřební zboží.

Druhá světová válka

Během druhé světové války, kdy jeho vlast okupovalo nacistické Německo, pracoval Beyen v exilu v Londýně. V roce 1944 sehrál důležitou úlohu na konferenci v Bretton Woods, kde byly položeny

základy poválečného mezinárodního finančního systému. Od roku 1946 zastupoval Nizozemsko ve správní radě Světové banky a od roku 1948 zastával tutéž funkci v Mezinárodním měnovém fondu.

Ministr zahraničních věcí

Beyen byl holandským ministrem zahraničních věcí v období poválečné obnovy. Během války došel k přesvědčení, že úplná regionální hospodářská spolupráce je nezbytným prostředkem k tomu, aby se už neopakovala podobná finanční krize, k jaké došlo ve 30. letech 20. století. Vedoucí představitelé států poválečné Evropy si začali uvědomovat, že hrůzy války a ekonomické krize lze překonat jedině pomocí mezinárodní spolupráce. Zatímco některé iniciativy se zaměřovaly na prosazování této spolupráce na celosvětové úrovni, Beyen věřil, že prostřednictvím regionální spolupráce lze dosáhnout lepších výsledků. První opatření týkající

se hospodářské spolupráce byla přijata v roce 1948 na základě Marshallova plánu – rozsáhlého programu americké pomoci evropským zemím, v jehož souvislosti vznikla Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), dohlízející na koordinaci využití zdrojů. Na základě Schumanovy deklarace z 9. května roku 1950 bylo v roce 1952 vytvořeno Evropského společenství uhlí a oceli, jehož cílem bylo zabezpečit po dvou světových válkách v Evropě mír.

Beyen na konferenci v italské Messině, kde představil svůj plán na hospodářskou spolupráci v Evropě.

Beyenův plán

Beyen však viděl, že možnosti spolupráce mezi evropskými národy jsou ještě větší. Uvědomoval si, že v dané době by bylo těžké dosáhnout politické integrace Evropy, a podařilo se mu přesvědčit své kolegy na národní i mezinárodní úrovni, že postupovat kupředu lze pouze s další hospodářskou spoluprací; věřil, že politické sjednocení bude následovat. Za tímto účelem vypracoval Beyenův plán. Díky svým zkušenostem z oblasti mezinárodních financí

a bankovníctví věděl, že otázky týkající se například překážek obchodu nebo nezaměstnanosti nelze snadno a rychle řešit na národní úrovni a že vyžadují spíše mezinárodní přístup. Přes jistou zdráhavost, nebo dokonce vyložený odpor některých členů nizozemské vlády se mu plán podařilo předložit jak během jednání o Evropském obranném společenství, tak v průběhu jednání o Evropském politickém společenství na začátku 50. let minulého století.

Společný trh

Zpočátku se Beyenovi dostalo jen malé podpory, o další ekonomickou integraci ztratila zájem zejména francouzská vláda. Když však selhalo plánované Evropské obranné společenství, protože francouzský parlament rozhodl, že smlouvu neschválí, poměry se změnily. Vzhledem k tomu, že sešlo jak z plánovaného obranného společenství, tak ze společenství politického, nastala patová situace. Beyenův plán se tak vrátil zpět do středu pozornosti. Jeho podstatou byla myšlenka, že hospodářská spolupráce je nezbytná nejen v oblasti uhlí a oceli, ale rovněž všeobecně. Řešení proto představoval společný trh po vzoru spolupráce mezi Belgií, Nizozemskem a Lucemburskem, zahájené smlouvou mezi zeměmi Beneluxu v roce 1944. Pod vedením belgického ministra Paula-Henriho Spaaka spojily země Beneluxu Beyenovy ideje s francouzským plánem na Evropské společenství pro atomovou energii a poskytly Beyenovi příležitost, aby své plány představil na messinské konferenci v roce 1955. Beyen zde vysvětlil, že politické sjednocení není možné bez společného trhu s určitou formou společné odpovědnosti za hospodářskou a sociální politiku a bez nadnárodního orgánu. Ostatní účastníci konference byli stejného názoru, a proto šest zemí v březnu roku 1957 podepsalo Římské smlouvy a založilo tak Evropské hospodářské společenství a Euratom.

Beyenova role v posledních letech se často opomíná. Právě jeho práce však přispěla k úspěchu evropské integrace na počátku 50. let 20. století, a zajišťuje Beyenovi místo mezi předními osobnostmi, jež nyní nazýváme otci zakladateli Evropské unie. Budeme si ho vždy připomínat jako osobnost, která dala evropskému projektu nový impuls ve chvíli, kdy to bylo nejvíce potřeba.

Winston Churchill: výzva k vytvoření Spojených států evropských

Winston Churchill 1874 - 1965

Bývalý armádní důstojník, válečný zpravodaj a britský premiér Winston Churchill (premiérem byl v letech 1940–45 a 1951–55) jako jeden z prvních vyzýval k vytvoření „Spojených států evropských“. Zkušenosti z druhé světové války jej přesvědčily, že mír může zaručit jediné sjednocená Evropa. Jeho cílem bylo v Evropě jednou provždy vymýtit zlo nacionalismu a rozpoutávání válečných konfliktů.

Své závěry, k nimž došel na základě historické zkušenosti, zformuloval ve slavném projevu ke studentům předneseném v roce 1946 na curyšské univerzitě: „Existuje lék, který... by během několika let učinil celou Evropu... svobodnou a... šťastnou. Tímto lékem je obnova evropské rodiny, nebo její co největší možné části, a vytvoření struktury, díky níž by mohla žít v míru, bezpečí a svobodě. Musíme vybudovat něco jako Spojené státy evropské.“

Vůdčí osobnost protihitlerovské koalice se tak stala aktivním bojovníkem za sjednocení Evropy.

Winston Churchill se proslavil i jako malíř a spisovatel. V roce 1953 mu byla udělena Nobelova cena za literaturu.

Mládí

Winston Churchill se narodil 30. listopadu 1874 do šlechtické rodiny Spencer-Churchillů, vévodů z Marlborough, jeho matka však pocházela z Ameriky. Po bezstarostných dětských letech se v roce 1888 začal vzdělávat na přední chlapecké škole Harrow. Jeho studijní výsledky ovšem nebyly nijak mimořádné a škola jej proto nebavila.

Poté, co školu v roce 1893 ukončil, se mu na třetí pokus podařilo dostat se na Královskou vojenskou akademii v Sandhurstu. Po jejím absolvování nastoupil vojenskou kariéru a během dalších pěti let bojoval v bitvách na třech kontinentech, obdržel čtyři medaile a Řád za zásluhy, napsal pět knih a získal křeslo v parlamentu – to všechno před svými 26. narozeninami.

Politická kariéra

V době, kdy Churchill sloužil v britské armádě, pracoval také jako válečný dopisovatel. Proslavil se, když byl jako válečný zpravodaj v búrské válce v jižní Africe zajat a uvězněn, ale z vězení se mu podařilo uniknout a v roce 1900 se vrátil do Anglie, aby zde nastoupil politickou kariéru. Dosáhl zvolení do parlamentu a působil v několika vládách jako ministr vnitra a první lord admirality (ministr odpovědný za vojenské námořní síly). Po nevydařené speciální vojenské akci byl v roce 1915 donucen k rezignaci. Rozhodl se, že znovu vstoupí do armády, a ujal se vedení šestého praporu královských skotských střelců v zákopové válce ve Francii. Když v roce 1917 vznikla nová vláda, stal se ministrem pro výrobu a distribuci válečného materiálu. Do roku 1929 Churchill zastával všechny nejdůležitější ministerské funkce s výjimkou postu ministra zahraničních věcí.

V roce 1929 se politicky odcizil své straně konzervativců. Začalo tak jeho životní období známé jako „divoká léta“. Churchill pokračoval v psaní a stal se velice plodným a hojně vydávaným autorem článků a knih. Patřil k malému okruhu lidí, kteří dlouho před začátkem druhé světové války jako první rozpoznali rostoucí hrozbu Hitlerova nástupu k moci, a byl první, kdo své obavy vyjádřil nahlas.

Churchill a jeho vítězná „V“ během projevu na Evropském kongresu v Haagu v roce 1948.

Druhá světová válka

V roce 1939 se Churchillovy předpovědi naplnily a vypukla druhá světová válka. Roku 1940 se stal ministerským předsedou a v těžkých válečných dobách stál v čele Velké Británie, kde svými podnětnými projevy dodával britskému národu naději i odhodlání. Tím, že zarytě odmítal uvažovat o porážce nebo vyjednávání s nacisty, Brity povzbuzoval v jejich boji, a to zejména na začátku války, kdy Británie zůstávala ve svém aktivním odporu proti Hitlerovi sama. Po skončení války však prohrál volby. Neztratil ovšem nic ze své schopnosti správně předpovídat budoucí vývoj událostí, což dokazuje jeho slavný projev ve Fultonu v americkém státě Missouri o hrozbě ze strany sovětských komunistů, v němž poprvé použil všeobecně známý výraz „železná opona“.

„Spojené státy evropské“

V roce 1946 Churchill na curyšské univerzitě veřejně přednesl další slavný projev, v němž obhajoval myšlenku „Spojených států evropských“ a naléhal na obyvatele Evropy, aby se přestali zabývat hrůzami minulosti a dívali se do budoucna. Prohlásil, že Evropa si nemůže dovolit dál s sebou vláčet břemeno nenávisti a touhy po pomstě, vyvolané zraněními a křivdami minulosti, a že prvním krokem k obnovení „evropské rodiny“ spravedlnosti, soucitu a svobody musí být „vybudování něčeho jako Spojených států evropských. Jedině tak se budou moci stovky milionů tvrdě pracujících začít znovu radovat z obyčejných věcí a věřit, že stojí za to žít“.

Rada Evropy

Se svou představou o vytvoření Spojených států evropských byl Churchill jedním z prvních, kdo obhajovali sjednocení Evropy. Mělo zajistit, že se zvěrstva dvou světových válek nebudou už nikdy opakovat. Prvním krokem se mělo stát vytvoření Rady Evropy. V roce 1948 byl Churchill čestným předsedou velkého Evropského kongresu v Haagu, na němž se setkala na 800 zástupců všech evropských zemí.

To vedlo k založení Rady Evropy dne 5. května roku 1949, jejíž prvního zasedání se Churchill osobně zúčastnil. Jeho výzvu lze chápat jako impuls k dalšímu sjednocování, na němž se později domluvili účastníci konference v italské Messině v roce 1955, která o dva roky později vedla k podpisu Římských smluv. Jako první Churchill přišel rovněž s myšlenkou „evropské armády“, která by Evropu chránila a zajistila evropské diplomacii sílu. Vedle toho byl v roce 1959 založen Evropský soud pro lidská práva – deset let od chvíle, kdy Churchill začal tuto myšlenku prosazovat.

Díky tomu, že inspiroval evropské obyvatele a působil jako stmelující prvek ve společném boji proti nacismu a fašismu, se Winston Churchill stal hybnou silou sjednocení Evropy a také za něj aktivně bojoval.

Alcide de Gasperi: podnětný vyjednaváč za demokracii a svobodu v Evropě

Alcide de Gasperi 1881 - 1954

Alcide de Gasperi ve funkci italského premiéra a ministra zahraničních věcí v letech 1945 až 1953 určoval, jakým směrem se jeho země v poválečném období vydá.

Narodil se v italské provincii Trentino-Alto Adige (Jižní Tyrolsko), která do roku 1918 patřila Rakousku. Společně s dalšími výjimečnými státníky své doby aktivně bojoval za sjednocení Evropy. Díky svým prožitkům z období fašismu a války – v letech 1927 až 1929 byl uvězněn, poté našel útočiště ve Vatikánu – dospěl k přesvědčení, že sjednocení Evropy je jedinou možností, jak zabránit opakování válečných hrůz.

Usilovně podporoval iniciativy zaměřené na spojení západní Evropy a podílel se na realizaci Marshallova plánu a vytvoření úzkých hospodářských vazeb s ostatními evropskými zeměmi, zvláště s Francií. Vedle toho byl zastáncem Schumanova plánu na založení Evropského společenství uhlí a oceli a pomáhal rozvíjet myšlenku společné evropské obranné politiky.

Mládí

Alcide de Gasperi se narodil 3. dubna roku 1881. Jeho otec byl policistou, rodina neměla příliš mnoho finančních prostředků. De Gasperi vyrůstal v provincii Trentino, kde se hovořilo italsky a která byla tehdy jednou z oblastí patřících k mnohonárodnostnímu a multikulturnímu uskupení Rakouska-Uherska. Kvůli tomu, že zde nebyly žádné italské vysoké školy, na nichž by mohl získat studijní stipendium, odešel v roce 1900 do Vídně studovat filologii. Tam se stal aktivním členem vysokoškolského katolického hnutí. Během studentských let zdokonalil svou schopnost vyjednávat, což se mu později během jeho činné politické kariéry velice hodilo. Chápal například, že hledat řešení problémů je mnohem důležitější než neochota a zdráhavost, a věřil, že důležitá je podstata problému, nikoli jeho forma. Po ukončení studií v roce 1905 se vrátil do Trentina, kde začal pracovat jako zpravodaj pro noviny La Voce Cattolica. V této době se rovněž stal aktivním členem politické strany Unione Politica Popolare del Trentino a v roce 1911 byl

zvolen zástupcem Trentina v rakouské dolní sněmovně. Této funkce využil k boji za zlepšení práv italské národnostní menšiny.

Zkušenosti s první světovou válkou a „Idee Ricostruttive“

Přestože byl de Gasperi během první světové války politicky neutrální, podporoval Vatikán, který usiloval o zastavení konfliktu. Když první světová válka v roce 1918 skončila, de Gasperiho domovská provincie se stala součástí Itálie. O rok později spoluzaložil Italskou stranu lidovou (Partito Popolare Italiano – PPI) a v roce 1921 byl za tuto stranu zvolen jedním z poslanců italského parlamentu. Fašistické síly v italské vládě pod Mussoliniho vedením nabývaly na síle a používaly vůči straně PPI otevřené násilí a zastrašování, až byla nakonec postavena mimo zákon a v roce 1926 rozpuštěna. De Gasperi byl v roce 1927

uvězněn a odsouzen ke čtyřem letům vězení. S pomocí Vatikánu se po 18 měsících dostal na svobodu. Vatikán mu mezi svými zdmi poskytl útočiště a de Gasperi 14 let pracoval jako knihovník ve zdejší knihovně. Během druhé světové války napsal „Idee ricostruttive“ (Plány na přestavbu), jež se později staly manifestem Křesťanské demokratické strany, tajně založené v roce 1943. Po zhroutení fašistického režimu se de Gasperi ujal kormidla strany a v letech 1945 až 1953 zastával post ministerského předsedy v osmi po sobě jdoucích vládách. Tento rekord () nikdo v historii italské demokracie až do dnešního dne nepřekonal.

Úloha při sjednocování Evropy

Během tzv. „de Gasperiho éry“ dochází k obnově Itálie – vzniká republika, dochází k politickému upevnění vnitřní demokracie a jsou podniknuty první kroky k hospodářské obnově. De Gasperi byl nadšeným zastáncem mezinárodní spolupráce. Jako muž odpovídající za největší část poválečné rekonstrukce Itálie byl přesvědčen, že země musí znovu získat své postavení na mezinárodní scéně. Za tímto účelem se podílel na vzniku Rady Evropy a byl přesvědčen, že Itálie má být součástí amerického Marshallova plánu a vstoupit do NATO. K intenzivní spolupráci se Spojenými státy došlo ve chvíli, kdy měla Itálie jednu z největších komunistických stran v západní Evropě.

Demokracie, dohoda a svoboda

De Gasperi věřil, že si všichni Evropané odnesli z druhé světové války ponaučení: „Budoucnost nelze stavět silou ani pomocí touhy dobývat, ale trpělivým uplatňováním demokratických zásad, konstruktivním přístupem k řešení problémů a respektováním svobody.“ Tato slova pronesl, když v roce 1952 přebíral cenu Karla Velikého za svoji oddanost evropské myšlence. Vysvětluje se tak i jeho okamžitá reakce na výzvu Roberta Schumana ke sjednocení Evropy 9. května roku 1950, která vedla k založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) o rok později. V roce 1954 se de Gasperi stal prvním předsedou Parlamentního shromáždění ESUO. Přestože projekt nakonec neuspěl, de Gasperi zůstal obhájcem a zastáncem společné evropské obranné politiky.

Evropské hospodářské společenství

Během prvních kroků směřujících ke sjednocení Evropy spočívala de Gasperiho úloha v tom, že fungoval jako prostředník a vyjednávač mezi Německem a Francií, které rozdělilo bezmála jedno století válek. V posledních letech jeho života se de Gasperiho názory staly inspirací k založení Evropského hospodářského společenství. Ačkoli se naplnění svých snů nedožil – zemřel v srpnu roku 1954 – jeho role v celém procesu byla při podpisu Římských smluv v roce 1957 všeobecně uznávána.

Díky svému původu, válečným prožitkům, životu pod fašistickou nadvládou i tomu, že pocházel z prostředí národnostní menšiny, si Alcide de Gasperi velmi dobře uvědomoval, že mají-li se zahojit válečná zranění a jizvy a nemají-li se už nikdy opakovat válečné krutosti a zvěrstva, musí se Evropa sjednotit. Motivací pro něj byla jasná vize Evropské unie, která jednotlivé státy nenahradí, ale umožní jim, aby se navzájem doplňovaly.

De Gasperi a německý kancléř Konrad Adenauer si podávají ruce v Římě roku 1953.

Walter Hallstein: diplomat, který posunul proces evropské integrace kupředu

Walter Hallstein 1901 – 1982

Walter Hallstein byl v letech 1958 až 1967 prvním předsedou Evropské komise, oddaným Evropanem a důrazným zastáncem evropské integrace.

Ve funkci předsedy Evropské komise usiloval o rychlé uskutečnění společného trhu. Jeho energie, nadšení a přesvědčovací schopnosti pomáhaly prosazovat myšlenku evropské integrace i v době, kdy už post předsedy Komise nezastával. Během svého působení ve funkci posunul proces sjednocení Evropy o významný krok kupředu.

Bývalý státní tajemník na německém ministerstvu zahraničních věcí si získal mezinárodní uznání díky „Hallsteinově doktríně“ z 50. let 20. století, která udávala směr německé zahraniční politiky v nadcházejících letech a jejíž podstatou bylo propojení mladé demokracie se západní Evropou.

Mládí a válečné zkušenosti

Walter Hallstein se narodil 17. listopadu roku 1901 jako syn protestantského kontrolního úředníka ve městě Mohuč v jihozápadním Německu. Poté, co absolvoval místní střední školu, studoval právo a politické vědy v Bonnu, Berlíně a Mnichově. V roce 1925 vysokoškolská studia ukončil a začal pracovat jako asistent profesora na berlínské univerzitě. V roce 1927 se stal examinátorem na univerzitě v Rostocku v severním Německu a roku 1929 zde získal kvalifikaci vysokoškolského učitele. O rok později byl jmenován profesorem v oboru soukromého a firemního práva a tuto funkci zastával dalších deset let. Ve svém oboru se stal odborníkem, váženým akademikem a mezinárodně uznávaným vysokoškolským učitelem. Posléze se stal profesorem na univerzitě ve Frankfurtu, odkud byl v roce 1942 povolán do německé armády, a to navzdory svým projevům nesouhlasu s nacistickým hnutím. Po spojenecké invazi v roce 1944 se Hallstein ocitl v táboře pro válečné zajatce ve Spojených státech, kde založil táborovou univerzitu, kde své spoluvězně vzdělával v oblasti zákonů a jejich práv.

Po válce byl jmenován prorektorem na frankfurtské univerzitě a v roce 1948 mu Georgetown University nabídla místo hostujícího vysokoškolského učitele. Stal se jedním z prvních německých akademiků, které americká univerzita pozvala na akademickou půdu. Zkušenosti z Ameriky posílily jeho přesvědčení, že by se Německo mělo připojit k mezinárodním iniciativám zaměřeným na upevnění poválečných vazeb mezi demokraciemi. Podle jeho názoru byl pro návrat Německa na mezinárodní scénu klíčový vstup do mezinárodních aliancí, jako jsou OSN a NATO.

Evropské společenství uhlí a oceli

Hallsteinovy vynikající diplomatické schopnosti, přesvědčení o potřebě evropské integrace a odborné znalosti i zkušenosti v oboru přiměly tehdejšího německého kancléře Konrada Adenauera k rozhodnutí jmenovat jej do čela delegace, která na Schumanově konferenci v roce 1950 vedla jednání o vzniku Evropského společenství uhlí a oceli. V této době Hallstein úzce spolupracoval

s Jeanem Monnetem, Francouzem ve stejné funkci. Oba si velmi brzy uvědomili, že sdílejí stejné názory, pokud jde o nezbytnost evropské integrace pro opětovný rozkvět Evropy.

V roce 1951 Adenauer jmenoval Hallsteina státním tajemníkem na spolkovém ministerstvu zahraničních věcí a ten se v této funkci podílel nejen na zakládání ESUO, ale pokoušel se rovněž založit Evropské obranné společenství, a to s cílem sjednotit rozpočtovou politiku, zbrojní politiku a politiku vojenských složek v zemích západní Evropy. Hallstein se angažoval také v jednáních s Izraelem o výplatě válečných reparací židovskému obyvatelstvu a hrál důležitou úlohu při vytváření strategie německé zahraniční politiky. Přísná politická dohoda z roku 1955, podle níž nesmělo západní Německo navazovat žádné diplomatické styky se státy uznávajícími východní Německo (NDR), se později stala známou jako „Hallsteinova doktrína“.

Evropské hospodářské společenství

V roce 1954 sešlo ze založení Evropského obranného společenství, což podle Hallsteina znamenalo reálné a velmi vážné ohrožení bezpečnosti v Německu a západní Evropě, neboť v rozdělené Evropě bylo pro Sovětský svaz mnohem snazší rozšířit svůj vliv. To ho přimělo, aby svůj potenciál zaměřil na proces hospodářské integrace spíše než na proces integrace politické. Stal se tak oddaným zastáncem myšlenky sjednocení Evropy prostřednictvím Evropského hospodářského společenství. První kroky k hospodářské integraci, jež měla lidem, službám a zboží umožnit volný pohyb, učinili státníci na Messinské konferenci v roce 1955. Přestože Hallstein zpočátku chtěl, aby tato integrace zahrnovala všechny oblasti a došlo k ní co nejdříve, s ohledem na tehdejší politickou situaci uznal, že postupné spojování trhů členských států bude maximálně výhodné pro všechny. V roce 1958 vstoupila v platnost Římská smlouva a Hallstein byl zvolen do funkce prvního předsedy Komise Evropského hospodářského společenství.

Funkce předsedy Evropské komise

Ačkoli si Hallstein už tou dobou uvědomoval, že ke sjednocení nedojde tak brzy, jak by si představoval, ve funkci předsedy Evropské komise se stal hybnou silou následného rychlého procesu integrace. Během svého funkčního období, tzv. „Hallsteinova období“, například zahájil sjednocování evropského práva, což mělo velký dopad na vnitrostátní právní předpisy. Je zřejmé, že jako zastánce federálního modelu Evropy se silnou Evropskou komisí a Evropským parlamentem (které měly Evropskou unii ochránit před tím, aby neustále hrála „druhé housle“ vládám jednotlivých států) měl jediný cíl, pokud jde o Evropské společenství: vizi sjednocené Evropy, jak ji nastínila Schumanova deklarace z 9. května roku 1950. Francouzský prezident de Gaulle však v této době zastával jiný názor. Hallstein se domníval, že cílem veškerého úsilí má být federace, což by znamenalo postoupit velkou část národních pravomocí Evropské unii, de Gaulle naopak věřil, že Evropa by se měla vydat cestou konfederace a stát se „Evropou států“, kde členskými státy zůstanou větší pravomoci. Stále častější názorové rozdíly mezi francouzskou vládou a ostatními členskými státy v řadě zásadních otázek vyústily v roce 1965 v krizi známou pod názvem „krize prázdné židle“, kdy Francie na určitou dobu stáhla z evropských institucí všechny své zástupce, než se podařilo dosáhnout kompromisu.

Hallstein jako předseda Evropské komise při svém projevu v Nizozemsku v roce 1965.

Rychlost, s níž docházelo ke sjednocování Evropy během funkčního období Waltera Hallsteina, by nebyla možná bez jeho energie, nadšení, diplomatického talentu a výrazných přesvědčovacích schopností.

Sicco Mansholt: zemědělec, odbojář a skutečný Evropan

Sicco Mansholt 1908 - 1995

Sicco Mansholt byl zemědělcem, členem holandského odboje za druhé světové války, politikem a prvním evropským komisařem odpovědným za oblast zemědělství. Mansholtovy představy a plány položily základy pro společnou zemědělskou politiku Evropské unie, tzn. politiku, již se od dob založení Evropské unie přikládá největší význam.

Hrůzostrašné zážitky z doby hladomoru v Nizozemsku na konci druhé světové války jej dovedly k přesvědčení, že Evropa se musí stát hospodářsky soběstačnou a že je třeba zajistit stálý přísun cenově dostupných potravin pro všechny.

Nejdůležitější součástí Mansholtova plánu společné zemědělské politiky v raném období byla podpora zemědělské produktivity. Tato politika zahrnovala uspořádání, v němž mají zemědělci zaručeny určité minimální ceny za své výrobky, což je pobízí k tomu, aby produkovali větší množství. Rozhodné kroky směřující ke společné Evropě a jasná představa do budoucna, spojené s odhodláním společnou budoucnost vytvářet,

Mansholtovi v polovině 60. let 20. století vynesly pověst skutečného Evropana.

Mládí

Sicco Mansholt se narodil 13. září roku 1908 do společensky angažované rodiny, která vlastnila prosperující hospodářství v severonizozemské provincii Groningen. Jeho otec byl aktivním členem nizozemské socialistické strany a jejím významným poradcem v otázkách zemědělství. Matka pocházela z rodiny soudce, byla jednou z prvních holandských žen, které na vysoké škole studovaly politologii, a pravidelně pořádala ženská politická shromáždění.

Po ukončení střední školy se Mansholt chtěl stát zemědělcem, jeho otec však zaplatil pronájem farmy jeho bratrovi a zaplatit za Sicca už si nemohl dovolit. Ten přesto věřil, že se mu podaří vybudovat kariéru v zemědělství, a tak odešel do Nizozemské východní Indie (dnešní Indonésie) a začal zde pracovat na čajovníkové plantáži. Nedokázal si však zvyknout na tamní koloniální systém a v roce 1936 se vrátil zpět do Nizozemska. O rok později se mu podařilo získat pozemek v polderové oblasti Wieringermeer, oženil se a hospodařil zde až do vypuknutí druhé světové války.

Druhá světová válka

Za války byl Mansholt aktivním členem holandského odboje proti invazi nacistického Německa. Na začátku války na své farmě ukrýval lidi a šířil informace a tajné zprávy. Později řídil rozsáhlou distribuční síť, zajišťující jídlo lidem, kteří se skrývali, po celé západní části země. Díky svým zkušenostem, odvaze a organizačním schopnostem dostal po válce nabídku na post ministra zemědělství, rybolovu a distribuce potravin v nové vládě. Nabídku přijal a v 36 letech se tak stal nejmladším ministrem Nizozemska.

Obnova zemědělství

Bezprostředně po válce, kdy se potravin zoufale nedostávalo a hrozila potravinová krize, měla Mansholtova funkce nesmírný význam. Přijal řadu opatření pro rychlou obnovu zásobování potravinami, zároveň si však uvědomoval nutnost rozsáhlejší modernizace zemědělství, aby se zamezilo podobným nedostatkům v budoucnosti a byla zajištěna jeho efektivnost.

Stanovil minimální ceny nejdůležitějších zemědělských produktů v kombinaci s dovozními daněmi a podporou vývozu. Aby podpořil produktivitu, prosazoval investice do výzkumu a vzdělávání a podporoval slučování farem do větších a efektivnějších celků.

Společná zemědělská politika pro Evropu

Jako přesvědčený evropský federalista Mansholt snil o společné zemědělské politice pro celou Evropu. V roce 1950 vytvořil plán společného trhu pro zemědělskou produkci v Evropě s nadnárodní řídicí strukturou. Ukázalo se však, že tento plán byl na svou dobu příliš ambiciózní, a Mansholt s ním neuspěl. Později ovšem došlo k jeho oživení a tento plán se stal vzorem pro zemědělskou politiku Evropského hospodářského společenství.

Po dvanácti a půl letech ve funkci ministra dostal Mansholt příležitost začít uskutečňovat své plány na společnou evropskou politiku, když se v roce 1958 stal komisařem pro zemědělství v úplně první Evropské komisi. Evropské hospodářské společenství bylo založeno Římskou smlouvou z roku 1957, která stanovila, že k vytvoření společného evropského trhu má dojít ve třech čtyřletých fázích. Mnozí považovali tento dvanáctiletý plán za příliš ambiciózní, a tudíž pravděpodobně odsouzený k nezdaru, a to zejména jeho opatření pro zemědělský sektor, která vyvolávala velkou vlnu nesouhlasu. Mansholt si však zachoval optimismus a pustil se do práce. Jeho plány zahrnovaly přímé dotace na sklizeň a půdu, kterou lze kultivovat, a mechanismus na podporu cenové politiky, včetně garantovaných minimálních cen i celních sazeb a kvót na dovoz některého zboží z třetích zemí. To mělo podpořit vyšší zemědělskou produktivitu, díky níž by spotřebitelé měli stálý přísun cenově dostupných potravin, a zajistit Evropské unii fungující zemědělský sektor.

Mansholtův plán

Jeho plány se od počátku setkávaly se značným odporem z řad zemědělců a jejich politických zástupců, kteří byli pevně přesvědčeni, že společný přístup ohrozí jejich živobytí a že dokáží přežít pouze velká hospodářství. Na cestě ke schválení společné

evropské politiky stála řada překážek, Mansholt však vytrval a v roce 1968 Komise zveřejnila „Memorandum k reformě společné zemědělské politiky“, jinak nazývané „Mansholtův plán“. Plán v podstatě uvádí, že pro rozvoj a prosperitu zemědělství je nezbytné, aby zemědělci přistoupili k modernizaci. To zajistí vyšší produktivitu a umožní evropským zemědělcům být hospodářsky soběstační.

V plnění svého původního cíle, jímž byla větší potravinová soběstačnost Evropy, byla zemědělská politika velice úspěšná. Za 50 let své existence nicméně prodělala velké změny, aby se přizpůsobila nové době. Do 70. let 20. století tato politika fungovala tak dobře, že v zemědělské produkci existovaly časté přebytky. V průběhu 70. let se Mansholt stal zarytým obhájcem opatření na ochranu životního prostředí jakožto klíčového prvku zemědělské politiky. V letech 1958 až 1972 byl místopředsedou Evropské komise a od roku 1972 do roku 1973 jejím čtvrtým předsedou.

Cílem Sicca Mansholta bylo zamezit opakování strašlivého hladomoru, který Evropané zažili v zimě na konci druhé světové války. Mansholtův plán zajistil, aby se Evropa v nebyvale krátkém čase znovu stala soběstačnou a evropské zemědělství opět vzkvétalo.

Evropský komisař pro zemědělství a sám nadšený zemědělec Mansholt připravil cestu pro společnou zemědělskou politiku.

Jean Monnet: stmelující osobnost u zrodu Evropské unie

Jean Monnet 1888 - 1979

Francouzský ekonomický a politický poradce Jean Monnet zasvětil svůj život úsilí o sjednocení Evropy. Inspiroval vyhlášení „Schumanova plánu“, který předvídal sloučení těžkého průmyslu v západní Evropě.

Monnet pocházel z francouzského regionu Cognac. Když v 16 letech ukončil studium, cestoval po celém světě jako obchodník s koňakem a později také jako bankéř. Během obou světových válek zastával vysoké funkce v oblasti koordinace průmyslové výroby ve Francii a Spojeném království.

Jakožto přední poradce francouzské vlády byl hlavní inspirací slavné „Schumanovy deklarace“ z 9. května roku 1950, která vedla k založení Evropského společenství uhlí a oceli a je tak považována za počátek Evropské unie. V letech 1952 až 1955 byl prvním předsedou jeho výkonného orgánu.

Mládí

Jean Omer Marie Gabriel Monnet se narodil 9. listopadu roku 1888 ve francouzském městě Cognac. Když v 16 letech ukončil školu, poslal jej otec do Londýna pracovat pro rodinnou firmu obchodující s koňakem, neboť si velmi dobře uvědomoval, že synovo mimořádné nadání k jednání s lidmi jej předurčuje pro kariéru v mezinárodním obchodě. A skutečně, od této první zkušenosti Jean Monnet cestoval po světě jako vážený a úspěšný obchodník.

První světová válka

Monnetova žádost o zařazení do armády byla v roce 1914 ze zdravotních důvodů zamítnuta. Aby mohl své zemi sloužit jiným způsobem, kontaktoval francouzskou vládu s návrhem na lepší koordinaci válečných dodávek s Británií. Tento návrh byl přijat a francouzský prezident z Monneta učinil prostředníka při řešení ekonomických otázek mezi Francií a jejími spojenci.

Během války prokázal vynikající profesionální způsobilost a díky tomu byl ve věku 31 let po založení Společenství národů v roce 1919 jmenován zástupcem generálního tajemníka. Když v roce 1923 zemřel jeho otec, vrátil se do rodného města Cognac a rodinnou firmu zachránil z úpadku. Vzhledem ke svým zkušenostem v oblasti mezinárodních financí se během příštích několika let zapojil rovněž do reorganizace státních financí různých východoevropských zemí, například Rumunska a Polska, byl poradcem čínské vlády, které pomáhal s přebudováním tamní železniční sítě, a podílel se na založení banky v San Franciscu.

Druhá světová válka

Na začátku druhé světové války Monnet opět nabídl své služby rodné zemi a stal se předsedou francouzsko-britského výboru, který měl koordinovat slučování výrobních kapacit obou zemí. Přesvědčoval Churchilla a de Gaulla, vedoucí představitele Británie

a Francie, aby mezi oběma zeměmi vznikla úplná politická unie, jejímž cílem by byl boj proti nacistům, avšak plán na poslední chvíli selhal.

Monnetův plán

Monnet své služby posléze nabídl britské vládě, která jej vyslala do Spojených států, kde měl dohlížet na nákup válečných zásob. Zde udělal velmi dobrý dojem na amerického prezidenta Roosevelta, brzy se stal jedním z jeho poradců, jimž prezident nejvíce důvěřoval, a naléhal na něj, aby ve Spojených státech rozšířil výrobní kapacity pro vojenské vybavení ještě před tím, než země vstoupila do války.

V roce 1943 se Monnet stal členem Francouzského výboru národního osvobození, což byla de facto francouzská vláda v alžírském exilu. V této době se také poprvé přímo vyjádřil o své představě Evropské unie, která by měla znovu zajistit a udržet mír. Během setkání tohoto výboru 5. srpna roku 1943 Monnet prohlásil: „Mír v Evropě nenastane, dokud se budou její státy zakládat na národní suverenitě... Země Evropy jsou příliš malé, aby svým národům dokázaly zaručit potřebnou prosperitu a sociální rozvoj. Evropské státy proto musí společně založit federaci...“ V roce 1944 si vzal na starost plán národní modernizace a rozvoje zaměřený na oživení francouzského hospodářství a obnovu a rekonstrukci země po válce.

Jean Monnet zahajuje výrobu litiny v rámci Evropského společenství uhlí a oceli.

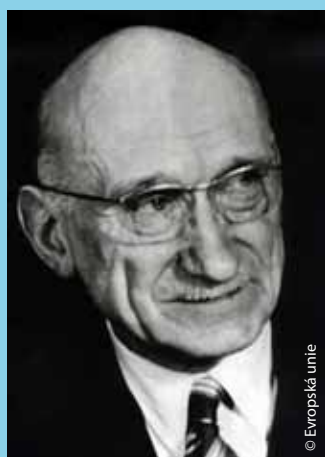
Schumanova deklarace

Poté, co došlo ke schválení a realizaci jeho plánu, si však Monnet začal uvědomovat, že rekonstrukce a integrace Evropy nedostává konečnou podobu tak rychle, jak by si představoval, a nedochází k ní způsobem, který považoval za správný. Dospěl k názoru, že za rostoucího mezinárodního napětí nastal čas podniknout skutečné kroky k uskutečnění myšlenky sjednocené Evropy a spolu se svým týmem začal pracovat na koncepci Evropského společenství. Dne 9. května roku 1950 přednesl francouzský ministr zahraničí Robert Schuman jménem francouzské vlády tzv. „Schumanovu deklaraci“. Tuto deklaraci inicioval a připravil právě Monnet a navrhoval v ní, aby veškerá německá a francouzská produkce uhlí a oceli spadala pod jeden Vysoký úřad. Věřil, že pokud budou výrobu těchto zdrojů společně sdílet dvě nejmocnější země pevninské Evropy, v budoucnosti to zabrání válkám. Vzhledem k příznivé odezvě německé, italské, nizozemské, belgické a lucemburské vlády tato deklarace položila základy Evropského společenství uhlí a oceli, jež bylo předchůdcem Evropského hospodářského společenství a později Evropské unie.

Poté, co v roce 1954 selhal pokus vytvořit Evropské obranné společenství, založil Monnet „Akční výbor pro Spojené státy evropské“. Smyslem tohoto výboru bylo oživit myšlenku evropské integrace. Výbor se stal jednou z hlavních hybných sil, jež stály v pozadí řady událostí v procesu vývoje evropské integrace, jako bylo například vytvoření společného trhu a evropského měnového systému, schůzky na nejvyšší úrovni v Evropské radě a volby do Evropského parlamentu na základě všeobecného hlasovacího práva.

Přestože své školní vzdělávání ukončil ve věku 16 let i navzdory všem nepříznivým osudům se Jean Monnet stal mužem mnoha rolí: byl mezinárodním obchodníkem, finančníkem, diplomatem i státníkem. Nikdy však nebyl zvolen do žádné veřejné funkce a k prosazování svých názorů tedy nikdy oficiálně neměl politickou pravomoc. Jedině díky svému talentu k jednání s lidmi a k volbě vhodné argumentace vedoucí představitele Evropy přesvědčil, aby prosazovali společné zájmy a uvědomili si výhody vzájemné spolupráce.

Robert Schuman: architekt projektu evropské integrace

Robert Schuman 1886 - 1963

Politik a právník Robert Schuman, francouzský ministr zahraničí v letech 1948 až 1952, je považován za jednoho z „otců zakladatelů“ projektu sjednocené Evropy.

Schuman se narodil v Lucembursku, u hranic s Německem a Francií, a toto prostředí silně ovlivnilo jeho názory. Přes své zkušenosti z nacistického Německa, nebo možná právě kvůli nim, dospěl k přesvědčení, že základem pro sjednocení Evropy může být jedině trvalé usmíření s Německem. Přestože byl v roce 1940 deportován do Německa, o dva roky později uprchl a připojil se k francouzskému odboji, a když se po válce stal ministrem zahraničních věcí, neprojevoval žádnou zlobu ani zášť.

Ve spolupráci s Jeanem Monnetem vypracoval slavný Schumanův plán, který veřejnosti představil dne 9. května roku 1950; toto datum se dnes považuje za den vzniku Evropské unie. V plánu navrhl společný dohled nad výrobou uhlí a oceli, nejdůležitějších surovin pro zbrojní průmysl. Základní myšlenkou bylo, že nebudou-li produkci uhlí a oceli samostatně řídit jednotlivé státy, nebudou schopny vést válku.

Schuman o plánu informoval německého kancléře Adenauera, který si okamžitě uvědomil příležitost zavést v Evropě mír a souhlasil. Krátce poté reagovaly rovněž vlády Itálie, Belgie, Lucemburska a Nizozemska. V dubnu roku 1951 šest uvedených států v Paříži podepsalo smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli. Sjednocování Evropy tak začalo jako mírová iniciativa.

Schuman podporoval také vytvoření společné evropské obranné politiky a v letech 1958 až 1960 zastával funkci předsedy Evropského parlamentu.

Mládí

Robert Schuman pocházel ze skutečně evropského prostředí: narodil se 29. června roku 1886 v Lucembursku. Jeho otec byl původem Francouz, ale když Německo zabralo region, v němž žil, stal se z něho Němec. Matka naproti tomu pocházela z Lucemburska. Sám Schuman se ovšem narodil jako německý občan. Když byl region Alsasko-Lotrinsko po první světové válce v roce 1919 vrácen Francii, stal se Schuman Francouzem.

Před válkou studoval právo, ekonomii, politickou filozofii, teologii a statistiku na univerzitách v Bonnu, Mnichově, Berlíně a ve Štrasburku a obor právo na štrasburské univerzitě absolvoval s vyznamenáním. Po promoci v roce 1912 si v Metách otevřel vlastní právnickou praxi. O dva roky později vypukla první světová válka. Schuman ze zdravotních důvodů nemusel nastoupit vojenskou službu. Po skončení války se začal aktivně angažovat v politice a svou kariéru zahájil ve státní správě jako poslanec francouzského parlamentu za region Moselle.

Když vypukla druhá světová válka, byl Schuman členem francouzské vlády. V průběhu války se stal aktivním členem francouzského odboje a byl uvězněn. Poté, co jen těsně unikl deportaci do koncentračního tábora v Dachau, utekl do „svobodné“ zóny Francie. Když nacisté zónu napadli, musel se skrývat a z ilegality Němcům vzdoroval další tři roky, přičemž byla na jeho hlavu vysána odměna ve výši 100 000 říšských marek. Odmítl nabídku vedoucího exilového představitele Francie de Gaulla na odchod do Londýna a raději zůstal se svými krajany v nacisty okupované Francii.

Po válce se vrátil do státní politiky v řadě funkcí na nejvyšší úrovni: nejprve jako ministr financí, v roce 1947 jako předseda vlády, jako ministr zahraničních věcí v letech 1948 až 1952 a opět jako ministr financí v letech 1955 až 1956. Stal se hlavním prostředníkem při jednání o významných smlouvách a iniciativách, například Radě Evropy, Marshallově plánu a organizaci NATO. Všechny tyto iniciativy se zaměřovaly na rozšíření spolupráce v rámci západní aliance a na proces sjednocení Evropy. Roberta Schumana však nejvíce proslavila tzv. „Schumanova deklarace“, v níž navrhoval Německu a ostatním evropským zemím, aby spolupracovaly na sloučení svých hospodářských zájmů. Dospěl k přesvědčení, že pokud budou tyto země úzce vzájemně svázány, bude válka „nejenom nemyslitelná, nýbrž i prakticky nemožná“.

Schumanova deklarace

V projevu předneseném 9. května roku 1950, jehož iniciátorem a z větší části i autorem byl Jean Monnet, Schuman navrhl, aby byla francouzská a německá produkce uhlí a oceli podřízena jednomu společnému Vysokému úřadu. Tato organizace měla být otevřená a možnost zapojit se do ní měly mít i další evropské země.

Tato spolupráce měla být navržena tak, aby vytvořila společné zájmy evropských zemí, které postupně povedou k politické integraci, jež je podmínkou pro uklidnění vzájemných vztahů: „Společná Evropa se nevytvoří najednou, ani jako nějaká společná stavba: uskuteční se konkrétními kroky, vytvářejíc nejprve společnou solidaritu. Sdružení evropských národů vyžaduje, aby se skoncovalo s letitým nepřítelstvím mezi Francií a Německem.“

Schumanův projev nevyzněl naprázdno – německý kancléř Adenauer si pospíšil s kladnou odpovědí, stejně jako vlády Nizozemska, Belgie, Itálie a Lucemburska. Do jednoho roku, dne 18. dubna roku 1951, podepsalo šest zakládajících členů Pařížskou smlouvu. Na základě této smlouvy vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli – první skutečně nadnárodní evropského společenství. Tato organizace připravila cestu pro Evropské hospodářské společenství a později pro Evropskou unii, která dodnes funguje na základě průkopnického modelu evropských institucí vytvořeného v roce 1950.

Zde však Schumanovo úsilí neskončilo. Byl velkým zastáncem dalšího sjednocování prostřednictvím Evropského obranného společenství a v roce 1958 se stal prvním předsedou předchůdce současného Evropského parlamentu. Když funkci opustil, parlament mu udělil titul „otec Evropy“. Vzhledem k významu Schumanovy deklarace přednesené dne 9. května roku 1950 byl tento den vyhlášen „Dnem Evropy“ a na počest Schumanovy průkopnické práce v oblasti evropské integrace nese jeho jméno bruselská čtvrť, kde sídlí ústředí několika evropských institucí.

Schuman při svém slavném projevu dne 9. května roku 1950, který se slaví jako den vzniku Evropské unie.

Paul-Henri Spaak: evropský vizionář, jenž si lidi uměl získat na svou stranu

Paul-Henri Spaak 1899 - 1972

„Evropský státník“ – Belgičan Paul-Henri Spaak si tento titul vzhledem ke své dlouhé politické kariéře plně zaslouží.

Díky tomu, že lhal o svém věku, byl za první světové války přijat do belgické armády a následně strávil dva roky v německém zajetí. Za druhé světové války se jako ministr zahraničních věcí marně snažil zachovat neutralitu Belgie. Spolu s vládou odešel do exilu, nejprve do Paříže, později do Londýna.

Po osvobození Belgie byl Spaak ministrem zahraničí a předsedou vlády. Již během druhé světové války vytvořil plány spojení zemí Beneluxu a hned po válce prosazoval myšlenku sjednocené Evropy, přičemž podporoval jak Evropské společenství uhlí a oceli, tak Evropské obranné společenství.

Sjednocování zemí prostřednictvím smluvních závazků bylo podle Spaaka nejúčinnější zárukou míru a stability. K plnění těchto cílů přispíval jako předseda prvního Valného shromáždění Organizace spojených národů (1946) a jako generální tajemník NATO (1957–61).

Spaak hrál vedoucí úlohu při formulaci Římské smlouvy. Na tzv. Messinské konferenci v roce 1955 jej šest zúčastněných vlád jmenovalo předsedou pracovního výboru, který smlouvu připravoval.

Vzestup prostřednictvím belgické politiky

Paul-Henri Spaak se narodil 25. ledna roku 1899 ve Schaerbeeku u Bruselu. Vyrostl v prominentní belgické rodině, která se aktivně angažovala v politice. Jeho dědeček Paul Janson byl významným členem Liberální strany, zatímco jeho matka, socialistka Marie Jansonová, se stala první ženou v belgickém senátu. V politice působil rovněž strýc Paul-Emile Janson, který byl na konci 30. let 20. století belgickým premiérem.

Do belgické armády se Spaak v první světové válce dostal díky tomu, že lhal o svém věku. Němci jej však brzy zajali a následující dva roky strávil v německém zajateckém táboře. Po válce studoval práva. V této době si také velice oblíbil sport a v roce 1922 dokonce hrál v belgickém tenisovém týmu na Davis Cupu.

Po promoci si Spaak v Bruselu otevřel právníckou praxi. V roce 1920 se stal členem belgické socialistické strany. Jeho politická kariéra rychle stoupala a v roce 1938 se stal prvním socialistickým premiérem Belgie. Během druhé světové války zastával v belgické exilové vládě v Londýně post ministra zahraničí. Když se v roce 1944 vrátil do Bruselu, působil v poválečných vládách jako ministr zahraničí a ministerský předseda. V roce 1945 získal Paul-Henri Spaak mezinárodně významné postavení, když se stal předsedou prvního Valného shromáždění Organizace spojených národů. V roce 1956 byl zvolen Radou Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) do funkce jejího generálního tajemníka.

Přínos pro Evropu

Spaak se proslavil díky svému řečnickému nadání: byl člověkem, který dokázal přimět ostatní, aby mu naslouchali, a uměl je přesvědčit. Tento talent spolu s jasnou představou o evropské spolupráci z něj učinil jednu z největších osobností, které se podílely na projektu evropské integrace.

Vznik Beneluxu

Přestože byla většina Evropy po druhé světové válce zničena, Spaak v tom viděl příležitost vytvořit z ní pomocí hospodářské a politické spolupráce opět silný kontinent. Válka mu ukázala, že spolupracovat na společném cíli je mnohem přínosnější než spolu navzájem bojovat. Patřil k těm, které dnes považujeme za „otce zakladatele“ Evropské unie, neboť si uvědomoval potenciál sjednocené poválečné Evropy, o čemž svědčí vytvoření Beneluxu v roce 1944.

Zatímco Spaak působil v londýnské exilové vládě, válka na pevnině se vyvíjela zničujícím způsobem. Spolu se svými kolegy z Nizozemska a Lucemburska však Spaak pracoval na zcela novém a velice ambiciózním projektu. V roce 1944 vznikl Benelux – celní unie mezi Belgií, Nizozemskem a Lucemburskem. Jednalo se o jednoduchý nápad, s nímž však dosud nikdo nepřišel ani se jej nesnažil uskutečnit. V rámci tří zemí měl být zajištěn volný pohyb peněz, osob, služeb a zboží: inspirace pro další evropskou integraci.

Messinská konference

V roce 1955 na Messinské konferenci si vedoucí představitelé evropských vlád zvolili Paula-Henriho Spaaka za předsedu výboru pověřeného přípravou zprávy o vytvoření společného evropského trhu (Spaakův výbor). Na této konferenci navrhly tři státy Beneluxu opětovné zahájení evropské integrace na základě společného trhu a sjednocení v odvětví dopravy a jaderné energetiky. „Spaakova zpráva“ se stala podkladem pro mezivládní konferenci o společném trhu a Euratomu v roce 1956 a vedla k uzavření Římských smluv,

jež byly podepsány dne 25. března roku 1957 a na jejichž základě v roce 1958 vzniklo Evropské hospodářské společenství. Spaak podepsal smlouvu jménem Belgie.

Po celý svůj život v politice Spaak vždy s velkým nasazením obhajoval význam evropské integrace a nezávislosti Evropské komise. „Evropa zítřka musí být nadnárodní Evropou“, odmítl rázně „Fouchetův plán“, s nímž vystoupil francouzský prezident de Gaulle v roce 1962 a jehož pomocí se snažil zamezit Británii ve vstupu do Evropských společenství a oslabit tak jejich nadnárodní základy. Spaak si představoval sjednocení Evropy, to ale mělo proběhnout zejména po stránce hospodářské. Belgický státník si přál politické sjednocení, nikoli však pouze na základě zemí společného evropského trhu. Z tohoto důvodu se stavěl proti jakýmkoli dalším krokům, dokud nedojde k hospodářské integraci Británie s Uníí. Z politiky odešel v roce 1966 a roku 1972 zemřel v Bruselu.

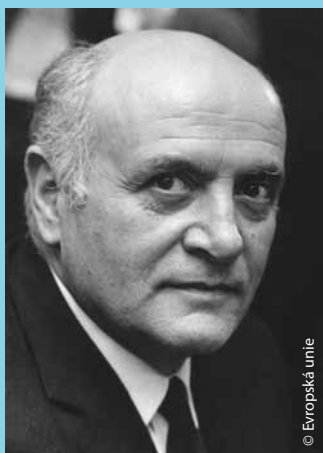
Skalní příznivec Evropy

Spaak se zapsal do historie jako hybná síla evropské integrace. Dávno před faktickým zahájením jakékoli evropské hospodářské a politické spolupráce věřil v projekt společné Evropy. Byl zarytým Evropanem, který hleděl i za hranice vlastní země.

Spaak podepisuje v roce 1965 jménem Belgie Evropskou smlouvu.

Altiero Spinelli: oddaný zastávce evropského federalismu

Altiero Spinelli 1907 - 1986

Italský politik Altiero Spinelli patřil k „otcům zakladatelům“ Evropské unie. Byl výraznou osobností, která stála za návrhem Evropského parlamentu na smlouvu o vytvoření federální Evropské unie, tzv. „Spinelliho plánem“. Tento návrh byl v roce 1984 v Parlamentu schválen drtivou většinou a stal se významným podnětem k posílení Smluv EU v 80. a 90. letech 20. století.

V sedmnácti letech vstoupil Spinelli do komunistické strany a kvůli tomu byl v letech 1927 až 1943 vězněn italským fašistickým režimem. Na konci druhé světové války v Itálii založil Evropské federalistické hnutí.

Jako poradce osobností, jimiž byli například de Gasperi, Spaak a Monnet, přispíval k evropskému sjednocení. Myšlenku evropské integrace prosazoval coby kvalifikovaný poradce rovněž v akademické sféře a v Římě založil Ústav pro mezinárodní záležitosti.

V letech 1970 až 1976 zastával funkci evropského komisaře, v níž dohlížel na vnitřní politiku. Následující tři roky byl poslancem italského parlamentu za komunistickou stranu a v roce 1979 byl zvolen poslancem Evropského parlamentu.

Mládí

Altiero Spinelli se narodil 31. srpna roku 1907 v Římě do socialisticky orientované rodiny. Již jako velmi mladý se začal politicky angažovat v italské komunistické straně. V roce 1926 byl pro svou činnost v této straně zajat a Mussoliniho fašistický zvláštní soud jej usvědčil a odsoudil k 16 letům a 8 měsícům vězení. Deset let svého trestu strávil ve vězení a dalších šest let v internaci. Po celou dobu se odmítal zříci svých ideálů a litovat jich, přestože by to bylo vedlo k omilostnění a prominutí trestu. Ve vězení horlivě studoval a stal se vášnivým obhájcem nadnárodní integrace. Kritizoval některá politická stanoviska komunistické strany. Zklamání z této strany a hlubší pochopení problému díky studiu ho přivedly k rozhodnutí komunisty opustit a začít se zabývat myšlenkou evropského federalismu. Právě v exilu na italském ostrůvku Ventotene začaly jeho myšlenky nabývat konkrétní

podoby. Spinelli byl čím dál tím více přesvědčen, že celoevropské federalistické hnutí může zmírnit ničivou sílu nacionalismu.

Manifest z Ventotene

Během svého pobytu na ostrově Ventotene přečetl Spinelli díla několika teoretiků federalismu. Inspiroval se jejich myšlenkami a idejemi a spolu s dalšími politickými vězni sepsal tzv. Manifest z Ventotene, v němž vytyčil ústřední body svých představ o federalismu a budoucnosti Evropy. Manifest je jedním z prvních dokumentů, které obhajují evropskou ústavu. V manifestu, jehož původní název zněl „Ke svobodné a sjednocené Evropě“, se uvádí, že jakékoli vítězství nad fašistickým režimem by bylo zbytečné, kdyby nevedlo k ničemu jinému než ke vzniku další varianty

původního uspořádání Evropy v podobě suverénních národních států, pouze s jinými spojeními. To by přineslo jenom další světovou válku. Spinelli v manifestu navrhuje vytvoření nadnárodní evropské federace států, jejímž prvořadým cílem mělo být propojit evropské státy v takovém rozsahu, aby už nikdy nemohly znovu vstoupit do války.

Evropské federalistické hnutí

Po propuštění z vyhnanství v roce 1943 posloužily Spinelliho spisy jako program hnutí Movimento Federalista Europeo (Evropské federalistické hnutí), které Spinelli založil ve stejném roce. Po celý zbytek 40. a 50. let 20. století Spinelli zarytě obhajoval myšlenku evropského federalismu a sjednocené Evropy. V této době kritizoval malý pokrok ve snahách o dosažení evropské integrace. Domníval se, že mezivládní spolupráce s úplnou národní suverenitou v organizacích, jako je například OECD a Rada Evropy, nestačí. Proto byl vytrvale oddaný myšlence další integrace. Jako politický poradce tehdejšího italského premiéra Alcide de Gasperiho jej například přesvědčil, aby naléhal na vytvoření Evropského obranného společenství, ačkoli tento plán se nakonec k velkému Spinelliho zklamání neuskutečnil.

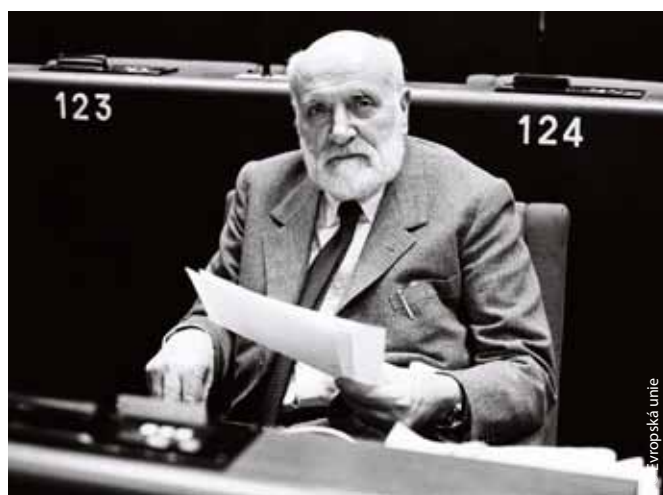
Krokodýlí klub

Během 60. let 20. století byl Spinelli poradcem vlády a výzkumným pracovníkem, založil v Římě Ústav pro mezinárodní záležitosti a v letech 1970 až 1976 byl členem Evropské komise. V roce 1979 byl zvolen poslancem Evropského parlamentu. V této funkci se ještě jednou chopil příležitosti prosadit myšlenku evropského federalismu. Spolu s dalšími poslanci Evropského parlamentu orientovanými na myšlenku evropského federalismu založil v roce 1980 „Krokodýlí klub“, pojmenovaný podle restaurace ve Štrasburku, kterou jeho členové pravidelně navštěvovali. Krokodýlí klub požadoval novou Evropskou smlouvu. Členové klubu předložili Parlamentu k projednání návrh na zřízení zvláštního výboru, který by měl na starost vypracování návrhu nové smlouvy o Evropské unii, fakticky evropské ústavy.

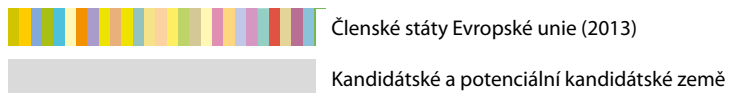
Spinelliho plán

Dne 14. února roku 1984 přijal Evropský parlament drtivou většinou Spinelliho návrh a schválil „Návrh smlouvy zakládající Evropskou unii“, tzv. „Spinelliho plán“. Přestože národní parlamenty smlouvu neschválily, tento dokument poskytl východisko pro Jednotný evropský akt z roku 1986, kterým se otevřely hranice pro vytvoření společného evropského trhu a pro podpis Maastrichtské smlouvy v roce 1992, již byla založena Evropská unie. Spinelliho nadšení přesvědčilo francouzského prezidenta Mitterranda, aby změnil původní odmítavý postoj Francie ke všemu, co neodpovídalo mezivládnímu přístupu k Evropě. Pro řadu evropských vlád to byl podnět k tomu, aby proces evropské integrace posunuly kupředu.

Ačkoli nedošlo k naplnění všech jeho ambiciózních plánů, Altiero Spinelli vytrvale sledoval cíl evropské nadnárodní vlády, která měla zabránit dalším válkám a spojit evropské státy v jednotné Evropě. Jeho myšlenky podnítily Evropskou unii k řadě změn, zejména značnému rozšíření pravomocí Evropského parlamentu. Evropské federalistické hnutí stále pořádá pravidelná zasedání na malém italském ostrově Ventotene. Altiero Spinelli zemřel v roce 1986 a jeho jméno nese hlavní budova Evropského parlamentu v Bruselu.

Spinelli v Evropském parlamentu krátce po schválení svého plánu na federální Evropskou unii v roce 1984.

Zakladatelé Evropské unie

Podnět k vytvoření Evropské unie (jak zní její současný název) dalo před více než půlstoletím několik výjimečných osobností. Právě díky jejich energii a motivaci můžeme nyní žít v oblasti míru a stability (které vlastně máme za samozřejmé). Šlo o osobnosti různých profesních zaměření, které ale všechny, od bojovníků za svobodu po právníky, sdíleli y tentýž ideál: mírovou, sjednocenou a vzkvétající Evropu. Na našich stránkách vám chceme ukázat osudy jedenácti z nich. Na prosazení evropské myšlenky však samozřejmě neúnavně a obětavě pracovalo i mnoho dalších.

Konrad Adenauer
Joseph Bech
Johan Willem Beyen
Winston Churchill
Alcide De Gasperi
Walter Hallstein
Sicco Mansholt
Jean Monnet
Robert Schuman
Paul-Henri Spaak
Altiero Spinelli

Další zdroje informací

- ▶ Na oficiálních stránkách věnovaných **Historii EU** můžete shlédnout videa o otcích zakladatelích a mnoho dalších zajímavých věcí: http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_cs.htm
- ▶ **Máte nějaké dotazy ohledně EU? Kontaktujte službu Europe Direct:** 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

■ Úřad pro publikace

doi:10.2775/98711

ISBN 978-92-79-28691-9

